

d'una arcova, d'on el poble republicà jamai els treurà, ja tenen amb ells els puntals del nou partit republicà.

Programa? Tasca a realitzar? No cal que d'això se'n preocupin els quatre senyors destinats a aquesta trista feina. Amb obeir cegament als que en nom de la Lliga els manin, en tenen prou i massa per a complir com a bons.

El Diluvio, que en això d'actuar d'esgarriacries es pinta sol, és el més furibunde defensor de la constitució del nou partit. No'ns ve de nou. Aquesta feina de destorbar, posant en la tasca tota la passió que posen els fracassats i els esguerrats en fer fracassar l'obra dels que construeixen alguna cosa, és vella en la gent de *El Diluvio*. Ho dèiem dies passats: no hi ha hagut mai cap partit republicà al qual *El Diluvio* hagi pertanyut que *El Diluvio* no hagi pertorbat. Quan a la U. F. N. R. era tàctica de partit el presentar-se deslligat de tota al·liança a les lluites electorals, aleshores *El Diluvio* no parava d'intrigar per aconseguir una al·liança amb qui fos, encara que's tractés del Noi de Tona. Quan la U. F. N. R. intensificava la seva actuació nacionalista, que no deia *El Diluvio*, motejant els directores del partit quasi bé de separatistes!

I ara?... ara ja ho veieu. Ara, més nacionalista que en Martí i Julià i més federal que en Pi i Margall. La qüestió es fer el joc a la Lliga, a la qual, de segur, la gent de Madrid ha penjat alta la menjadora, quan tant crida i tant esvalota. Per el joc a la Lliga, encara que al fer-ho es pugui destruir, o quan menys pertorbar, lo que constitueix per al poble democràtic de Catalunya una aspiració de tant temps, un anhel de tants anys: l'unió dels republicans.

Aquesta, sortosament, està feta. Quí la pertorba són aquests homes de *El Diluvio*—el de les tristes històries—i aquests quatre solitaris que's diuen...—perquè donar ara noms?—i que no se saben avenir al paper de passius que'l poble republicà els ha adjudicat per a correspondre a la seva ineptitud.

Aniversari de la mort den Frederic Mistral

El dia 25 va complir un any que morí el genial poeta, excelsa personificació de la raça catalana, en Frederic Mistral.

L'AVENÇADA creu complir un dever sagrat de patriotisme tributant avui un piados record a la memoria del gran patrici. A continuació publicuem la seva hermosa poesia *La copa*, que tant bellament traduí del provençal al català en Francesc Matheu. Sigui aquest el nostre ram de roure i de llor que, humil i respectuosament, dipositem damunt la tomba den Mistral.

LA COPA

*Es la copa de Provença,
catalans, heusela aquí;
femhi tots la conexensa
y begemhi'l nostre vi.*

*Copa santa
y vessanta,
vessa pe'ls cors
los recorts,
los sants transports
y l'esperit dels forts.*

*Potser som la rerassaga
d'un vell poble que se'n va,
y si'l nostre cant s'apaga
la nació s'acabarà.*

*D'una rassa que rebrolà
potser som los tanys primers,
potser som la patria tota,
potser som sos devaners.*

*Vessa als cors les esperances
y'ls ensomnis del jovent,
del passat les remembrances
y la fe en lo temps vinent.*

*Vessa als cors la conexensa
de lo sant, lo bell, lo bo,
y de l'ànima y la pensa
la suprema comunió.*

*Vessa als cors la poesia
per cantar la vida arreu,
vessa als cors eixa ambrosia
que trasmuda l'home en deu.*

*Per la gloria de la terra,
provencals, germans tostemps,
encaixeu en pau y en guerra
y begemhi tots ensemps.*

*Copa santa
y vessanta,
vessa pe'ls cors
los recorts,
los sants transports
y l'esperit dels forts.*

FREDERIC MISTRAL

(Traducció de F. Matheu)

Crònica de teatres

Una altra obra dels Quintero

Dimarts passat, al teatre Romea, amb motiu del benefici de la primera actriu senyora Plana s'estrenà la nova comedia en dos actes, dels germans Alvarez Quintero, *Dios dirá...*

Es una obra més del famosos autors andalusos, tant pel seu alcanç literari com per la similitut d'assumpte, de tipus i de procediments que té amb moltes altres brollades de les meteixes plomes.

Realment fa un quant temps que sembla que en el llarg catàleg de llur producció teatral hagin agotat els Quintero llur pròdiga inspiració.

Però no és molt d'estranyar, per altra banda, si es té en compte que l'ambient i els personatges que acostumen a esser objecte principal i més directe de llur observació, tenen un límit reduït.

Els Quintero no més poden fer obra veritablement artística i adequada a llurs especials condicions glosant amb l'encert que'ls és propi l'ànima castiça i nacional d'Andalusia.

La porten a la sang, i además, n'estàn enamorats, amb aquell amor de poeta que l'Ortega y Gasset ha dit que naixia de la íntima possessió de l'esser estimat.

Per això, al nostre entendre, l'han sapigut endevinar com ningú més, i l'han portada a l'exterior amb aquesta frisosa bellesa sentimental que llurs obres comuniquen al públic.

Els autors de *Dios dirá...*, valguts d'aquesta força amorosa que empeny llur ploma, han trobat en la variada i sonora paleta del seu país multicolor el secret que no han sapigut

trobar els savis erudits que s'han sentit atrets pels tons llampants de la terra de les flors i del sol.

La discutida contradicció dels sentiments religiosos, sensuals, indòmits i supersticiosos de la patria de la Macarena, de les gitanes i de Diego Corrientes ha sigut més ben penetrada pels primers.

En això no hi han vist senzillesa, i únicament les reminiscències dels ancestralismes mussulmans, sinó l'ànima que hi deixaren aquells meteixos dominadors.

Per a ells, el pregón i inconscient sentit del nomadisme bandoler, del fatalisme nigromàntic i del misticisme catòlic no són més que disfrees d'una bondat piadosa que arrenca del més íntim sentit religiós dels seus avantpassats.

La observació serena i objectiva d'aquestes meteixas modalitats socials, que són la característica d'Andalusia, ho indiquen al primer cop d'ull.

Tots recordem la generositat del bandoler pels desvalguts, l'esperit de meravella i humilitat que's desprèn de tot respecte a les lleis inexorables d'un destí inconegut, els efluvís d'amor i de fraternitat que l'aire popular dona en aquelles terres a les festes religioses...

Pero ells ho han demostrat bellament en llurs produccions teatrals, que per aquest sol motiu se'n podrien dir més bé produccions poètiques.

Tenen en totes les llurs obres d'ambient andalus la traça suprema de sapiguer-hi retratar, amb una gran fidelitat, aquest estat d'ànim que dona la tonalitat de la Andalusia actual.

Els galantejaments dels joves, la pàlida alegria dels vells, la fastuositat de les festes populars, la superstició rudimentaria... tot reviu l'ànima andalusà sobre les taules.

En mig d'aquests elements desenrotllen els caràcters dels personatges, que són sempre espontanis, i per tant es manifesten obeint al sentiment i sense caure en els *bocadillos* de discursos didàctics.

L'espectador va rebent la sensació de la clàssica Andalusia de les panderetes i de la literatura estrangera.

Fins que d'una manera suavíssima i quasi insensible es van revelant al seu davant els recòndits i insospitats sentiments d'aquells personatges, que obrèn en definitiva sots l'imperi d'aquella piadosa bondat que'ls autors han anat a escorcollar en els seus dintres.

I aixís la noia que, pel seu apassionament amorós, havia arribat al lllindar del deshonor, el fanàtic que, en la obsessió de les seves idees, hauria mancat a tots els devers de cortesia, i l'avar que s'enriquía de les fadigues agenes, devenen sobtadament honestos, amables i bons, per un impuls cordial de l'amor.

I encara tot això en mig d'una sana rialla, d'una afectuosa alegria, que li treu tota ocasió de raonament seriós per abandonar-se a la dolça delícia dels més purs sentiments humans.

Aixís s'explica que l'obra dels Quintero només pugui esser tinguda en compte i només revesteixi veritable valor quan d'assumptes andalusos es tracta.

En aquests hi fan veritable obra de poeta, tant si la construcció és desencertada com si l'assumpte és repetit.

I aixís s'explica també que a l'embranchar-se per altres genres de producció teatral es conquereixin la fama de sentimentalistes cursis que'ls han posat a sobre sense fer les distincions degudes.

SUPER